

Turska u ratu.

Carigrad, 14. aprila (DU). Neprijateljsko brodovje nije već više dana poduzelo ništa pre Dardanelima. No jučer je htio jedan neprijateljski brod opet da se približi ulazu u Dardanele. Naše su ga baterije odmeh potjerale.

Carigrad, 15. aprila (DU). Brzjavna agencija Milli: glavni stan priobćuje: Nekoliko neprijateljskih izvidnih ratnih brodova pucalo je jučer bez svakoga uspjeha polata na naše baterije pri ulazu u Dardanele. Jedna neprijateljska oklopnjača i jedna torpedinjača bile su pogodjene od naših tanaka.

Na ostalim frontama nema promjene.

Carigrad, 16. aprila (DU). Glavni stan priobćuje: Jučer po podne bombardovala je jedna neprijateljska oklopnjača na rznake tvrdjave na ušću Dardanela bez uspjeha. Oklopnjača bila je pogodjena od četiri granate naših baterija, koje su prouzročile na brodu vatru. Brod se je brzo odaletio prema Tenedosu.

Rusko brodovje bombardovalo je jučer Eregli i Zunguldak. Ne držimo vrednini javiti s kakovim uspjehom je to perio odicno bombardovanje sa brodovlja koje krizati doziraju sirske obale.

Carigrad, 17. aprila (DU). Jedna podmornica potopljena je u Dardanelima od turskih baterija.

Berlin, 18. aprila (DU). Agencija Milli: Glavni stan priobćuje: Jučer je popodne oštećen našom vatrom jedan neprijateljski hidroplan, što je preletio iznad sanonskog zaliva i pao pred Sasi-Limanem u Peer. Drugi je hidroplan, što je krenuo morem, da prvi hidroplan spasi, našom vatrom potopljen. Engleska oklopnjača „Nelson“ i jedan hidroplan, što su se približili, pogodjeni su tanetima. „Nelson“ se povukao natrag, bas kao i hidroplan, što je htio oštećeni hidroplan sa sobom da odvuci. Engleska podmornička ladjica „E 15“, potopljena je u dardanskom tjesnacu izloženoj od Karasulj-Limana. Od potode od 31. dana spašena su i zarobljena 3 časnika i 21 memak. Među njima se nalazi i engleski potkonzul dardanskog okruga. S ostalih ratista nema ništa da se javi.

Carigrad, 19. aprila (DU). Otmanski stanjava: Radi navalnih nastih predstrela u okolicu Bassorah razvile su se u okolini Saiba i Alberdeis borbe. Nasa su čete prodile u neprijateljsku utvrdu, ali su se radi engleskih pojačanja povukla izvan zone ovih utvrda.

Carigrad, 20. aprila (DU). Glavni stan priobćuje: Bojovi, koji su se razvili od 3 do 4 dana na kavkaskoj fronti u okolini Mylo svršili su nama u prilog. Neprijatelj je potisan na granicu.

Jedna neprijateljska flotila torpedinjača pokudala je jučer približiti se dardanskom tjesnacu. Stalno je, da su dve neprijateljske torpedinjače bile pogodjene od naše vatre, nakon čega se flotila povukla.

Jedan naš zrakoplov na izviđaju nad Tenedosom izbacio je u uspjekom borbama na neprijateljske brodove i povratio se neotračen usprkos neprijateljske vatre.

Nasa torpedinjača „Timur Hisar“ napala je 17. tek. mja. u Egejskom moru engleski prevozni brod „Manitou“ i pod punim uspjehom. Engleski admiralat pri može, da se je 100 vojnika tog prevozog broda potopilo. Iza napada progolili su engleski brodovi našu torpedinjuču do Chios. Posuda „Timur Hisar“ bacila je u zrak torpedinjuču da ne padne u ruke neprijatelja. Momčad je primljena prijazno od oblasti u Chiosu.

Na ostalim frontama se nije dogodilo ništa.

Sličice iz rata.

Iz jednog njemačkog zarobljeničkog tabora.

Grazer Tagesspost^a donosi iz pera Kurta Kuchlera slice iz jednog njemačkog zarobljeničkog tabora, te među imenima veli slijedeće: Stvari, o kojima htiju govoriti, di-gadaju se u jednom velikom njemačkom zarobljeničkom taboru, čije imene smijuči navesti. Iz prozora sobe mogu prijatelja saslušati, vidim one nebrojene tisuće zarobljenih neprijatelja Francuzu, Belgijancu, i nesto Engleza, vidim sav ovaj saroliki život tabora. U nedjelju igraće nogometna skupina, što puše i što se razgovara, to štuce, što melankolično sa njare; kroz tjedan vježbanje i odlazak kolona na posao.

O organizaciji tabora reći će samo nekoliko riječi. On izgleda kao i svi drugi u Njemačkoj. Okruglo 20.000 ljudi stajuju u tim odjelima. Onih 4.000 ljudi četvrtog tabora odjeli stanuju u solidnim kućama koje nose vojarne, u zračnjima i dobro loženim prostorijama. Imaju kupalonu, u kojoj se najednom mogu njih četrdesetorka tuširati. Imaju jednu školu, crkvu, jedan orkestar i "svetočanu dvoranu, za umjetničke predstave".

Na radne se dane marljivo radi. U odjelu za šivanje sjede stotine njih u šivaće strojeve i šiju marljivo na ratnim uniformama. Ili idu opet iz logora, da grade case, opkope, obraduju polja, kultiviraju kruševinu, da rade u rudokopima itd.

Nijedan stranic se sunje proći bez propusnice kroz ogradi tabora. Pače i sami njemački časnici, i generali, moraju sad imati dozvolu, ako hoće da udje u labor.

Medju zarobljenicima Francuzima i Belgijancima vidio sam mnogo lijepih ljudi. Mnogi su od njih otmjeni i bogati ljudi, koji su se svi kao proti vojnici borili. Neki grof, koji je imao srce, da je mogao godišnje potrositi milijun franaka rente, nije dospijevalje od „kaprala“. Zarobljen je bio kod Murne, a sad sjedi u pobočnikovoj pisarni, misli na prošinu kaviar iz Novoga Černogorskog, sve oštigre iz Holyheada, na sočne jeleni gljive iz Perigeuxa i zagrizu tužno u svoj komad slanine.

Francuzi su svi nadasve uljudni. Dobrovoljno pozdravljaju, dok se Englez nežuraju, drzoviti, gizari i suljivi. Jer ljudski materijal Engleza ovoga tabora nije ni najmanje pristaljiv: sastoji se većim dijelom od zločinčićkih tipova iz najzabitenijih dijelova Londona. Viđi se na njima da su vojnici za novce. Ne primaju nikako vih pisama s onu stranu kanala, jer nemaju nikakvih prijatelja prije, ne pišu nikakvih pišama, jer nemaju ni obitelji. Englez, što su i dolaze, sasvim su drugačije vrste; oni naišme potječu od Kitsche u neva novčenja, iz boljih su društvenih krugova i poštuju u rat, da obrane svoju domovinu od njemačke invazije. Francuzi, koji protivno od Engleza uniru od četvoro sa svojom domovinom, pišu vrlo marljivo kući i u svojima su pismata vrlo nježni, bogati na izrazima i vrlo pošteni.

Početak nove borbe njemačkih podmornica.

U „N. Fr. Pr.“ pite mornarički stručnjak dne 12. o. mja.: Njemačka podmornica „U 28“ potopila je sedeset moratskih milja daleko od rta Finisterre engleski parabrod „Southwark“. Ova je vrest današnja. Srstko će se još očekati, da se je preć mjesec dana pojavila njemačka podmornica u zatonu Biscaya. Kad je otišla ova vrest, malo ih je bilo, koji su joj vjerovali. Držalo se, da je to vrako, izvornevički engleski brodovi, koji su u svremenu strahu držali za periskope pomorske ribarske znakove, kojima se označuju morska, gdje su bateni morska. Sada je međutim izpostavilo, da je ova vrest bila man-

go ozbiljnija. Jedna se njemačka podmornica još nalazi blizu spanjolske obale.

Kad je započela blokada njemačkih podmornica, bilo ih je mnogo, koji su sunarudili o tome, da će biti moguće, da na zapadaju obali Engleske dulje vremena kroviti podmornice. Da je ovo uspjelo, za to ima već dosta dokaza. Ali sada vidimo, da smo podejenjivali djelatnost njemačkih podmornica. One mogu doploviti na spansku obalu i u zatonu Biscaye najopasnije more, kojeg se svi boje radi snjih buru. Ladje, koju ondje plove, moraju biti vrlo jakе. Mnogi je brod ondje nastao, a i ratni brodovi.

Pedimorski rat stupa u novu fazu na vješt, da je podmornica „U 28“, tako daleko od njemačkih ratnih luka potopila jedan brod. Podmornice nisu više prisiljene, da operiraju blizu vlastitih luka, već od plove u daleko more, kao i krstarice, te od njih preuzimaju njihovu zadaću. To je rječit dokaz za velike sile, s kojima razpoložu naši saveznici i dobar znak za budućnost.

Vjerna životinja.

Jedan ratnik javlja ovu lijepu zgodu: Žima je, da ti se sve koda žeji. Vjetar puše tako silno i oštro, da mislim, otpasti će mi obraz, a ja s moja dva druga tražimo se nosilima, hoćemo li naći koga u životu! Tražeći tako, pričini mi se kao da čujem mukli žalosni glas. Načulih bolje ćuti, kad ono se zbilja čuje mukli glas izdaleka, gdje odjekuje u sumi. To je glas konja. Ja kažem svojim drugovima, da ide mo tamo, odakle se glas čuje i oni odmah pristanu. Kad mi bliže, zbilja se glas konja lijepo razabirano. Ja se požurili, nadjoh ga, gdje hrzo, a nogama kopa, kada traži kakvo blago. Pogladih ga, a on me pogleda žalosnim i molečkim pogledom. Sve se svi kada proti vojnici borili. Neki grof, koji je imao srce, da je mogao godišnje potrositi milijun franaka rente, nije dospijevalje od „kaprala“. Zarobljen je bio kod Murne, a sad sjedi u pobočnikovoj pisarni, misli na prošinu kaviar iz Novoga Černogorskog, sve oštigre iz Holyheada, na sočne jeleni gljive iz Perigeuxa i zagrizu tužno u svoj komad slanine.

Francuzi su svi nadasve uljudni. Dobrovoljno pozdravljaju, dok se Englez nežuraju, drzoviti, gizari i suljivi. Jer ljudski materijal Engleza ovoga tabora nije ni najmanje pristaljiv: sastoji se većim dijelom od zločinčićkih tipova iz najzabitenijih dijelova Londona. Viđi se na njima da su vojnici za novce. Ne primaju nikako vih pisama s onu stranu kanala, jer nemaju nikakvih prijatelja prije, ne pišu nikakvih pišama, jer nemaju ni obitelji. Englez, što su i dolaze, sasvim su drugačije vrste; oni naišme potječu od Kitsche u neva novčenja, iz boljih su društvenih krugova i poštuju u rat, da obrane svoju domovinu od njemačke invazije. Francuzi, koji protivno od Engleza uniru od četvoro sa svojom domovinom, pišu vrlo marljivo kući i u svojima su pismata vrlo nježni, bogati na izrazima i vrlo pošteni.

Razne vesti.

Dopusti za poljodjelsko radnje.

Složbeni dopisni ured u Beču javlja: Odredbe glede vojničkih dopusta za poljodjelske radnje zanimljivo pučanstvo još uvijek krivo tomaci. Radi toga se ponovno upozorjuje na to, da se vojnici na ratisti absolutno nemogu davati dopusti, te je svaka lakovka molba uzaludna. Za obradjenje zemljišta onih vojnika, koji se nalaze na ratisti poskrbljeno je dostatno dužnosima, koje su u tu svrhu načinjene.

Dopusti za poljodjelske radnje, i to najviše 14 dana, mogu se dati samo vojnicima, koji pripadaju poljodjelskom etatu i koji služe kod formacija, nadomestnih četa, zaredi (bolnica ili sićno), itd. te se nalaze u nutarskoj zemlji. Takve vrste dopuste mogu vojnici pitati sami izravno kod nadležnog zapovjedništva ili pak koji od njegovih putem kolarske političke oblasti.

Raspis podpora.

Bratovčina hrv. ljudi u Istri u Kavnu raspisuje ovime natječaj na potporu za god. 1915. Siromašni djaci iz Istre, koji su ujedno članovi Bratovčine (ili njihovih kojih) neka svoje mješavine obuhvaćeno po-djeljnom školskom svjedodžibom (tolikvijum) te izdatom sprotnatima dostavite poljoprivrednom odboru najdalje do 15. maja o. god. Odaber Bratovčine hrv. ljudi u Istri.

Pripuštanje paketa vojne pošte.

Za vrijeme od 19 do uključno 23. travnja o. g. mogu se kod svih post u isti primati paketi vojne pošte za sljedeće urede vojne pošte:

Br. 9, 11, 13, 17, 18, 22, 27, 29, 30, 32, 45, 46, 51, 55, 56, 70, 78, 79, 81, 83, 87, 88, 94, 95, 99, 101, 104, 106, 116, 119, 126, 139, 156, 186, 210, 301, 304, 305, 306, 307, 308, 309, 311, 312, 315, 316, 317, 319, 350, i 507.

Vojnička smotra u kotaru puljskom.

Smotra osoba, podložnih narodno-ustanku, koje su rođene u godinama 1873. do 1877. inkluzivno i za koje se kod novačenja ili višega pregledavanja našlo da su „nesposobne za oružje“, ili koje su do 31. jula 1914. na temelju superarbitracije otpuštene iz zajedničke vojske, ratne mornarice, domobranstva ili zandarmerije, zatim osobe, koje se radi vremena, kada su stekle austrijsko ili ugarsko državljanstvo ili bosansko-hrvatsko zemaljsko pripadništvo, nješu više imale podržati novačenja obdržavati se za politički kolar Pula od dne 30. aprila do uključivo 3. maja 1915. i to u prostorijama c. kr. obrtne škole u Puli u ulici Vico al mare br. I, II. kat, hjevo. Povjerenstvo započeti će uredovati u 8 sati u jutro.

Na pregledavanju nemaju doći:

a) oni, koji već sada — ma i bez oružja — i to barem od 1. februara 1915., a kod korporacija podložnih dužnosti narodnoga ustanka od 26. oktobra 1914., vrše službu narodnoga ustanka ili inače aktivnu vojničku službu, dokle god su u tom odnosu;

b) liječnici (doktori medicine);

c) vojnički gažiste u miru i u odnosu izvan službe, zatim svi, koji su služili kod vojnicića i uživaju državnu opskrbu;

d) osobe, koje su radi mone, što čini nesposobnu za svaku službu, u općo oproštene ed dužnosti narodnoga ustanka, ili imaju otpusnicu iz narodnoga ustanka ili svjedodžbu, da su oproštene od narodnoga ustanka, dotično oko da već u svoje doba bile izbrisane iz pagisa novake;

e) osobe koje su na temelju superarbitracije tek u vrijeme svoje dužnosti narodnoga ustanka označene kao nesposobne za oružje;

f) osobe, koje nemaju jedne noge ili ruke, koje su slijepa na oba oka, pa gluhotični, kreteni i osobe, koje su od suda proglašene ludima, viočnicima ili slaboumima, ako i onako već do sada nije izrečeno, da su oproštene od službe u narodnom ustanku, nadalje druge dužnosti bolesne osobe i osobe, što boluju od padavice, i to svi ti, ako kod pregledavanja posteci (crikaranje) dotični dozak.

Dne 30. aprila morat će se prikazati povjerenstvu pripadnici mjestne općine Pula, koji su podložni narodnom ustanku te su rođeni u godinama 1873., 1874., 1875., 1876., 1877. i oni stranci, koji su nastanjeni u Puli rođeni godine 1873.

Dne 1. maja stranci, koji su nastanjeni u Puli te su rođeni u godinama 1874., 1875., 1876., 1877.

Dne 2. maja pripadnici mjestne općine Vodnjan te stranci, koji su nastanjeni u mjestnoj općini Vodnjan rođeni u godinama 1873., 1874., 1875., 1876., 1877.

Dne 3. maja pripadnici mjestnih općina Kanfanar, Svetvinčent, Bale i Barban te stranci, koji su nastanjeni u imenovani općinama rođeni u godinama 1873., 1874., 1875., 1876. i 1877.

Oni, koji su podložni narodnom ustanku i pripadnici su općine Pula, Bale, Vodnjan, Svetvinčent, Kanfanar i Barban treba da sobom danteski legitimacijoni list narodnog ustanka i izkaznicu za smotru narodnog ustanka. Na temelju ovih iz-

prava imaju oni, koji su podložni narodnom ustanku pravo proste vožnje na željeznicu, ali treba da budu ove isprave prikazane prije odlaska na kolodvorskoj bognjani.

Straci treba da prikazuju povjerenstvu legitimacijoni list narodnog ustanka, koji im je bio u svoje vrijeme izrađen.

Oni, koji se ne bi prikazali povjerenstvu bez utemeljenog razloga, bit će strogo kažnjeni.

Osobe, koje se nisu predstavile prijašnjim smotrama, moraju se predstaviti na gori označene dane sigurno u Puli.

Za osobe podložne narodnom ustanku, koje su rođene 1873., 1874., 1875., 1876., 1877., te su nastanjene u c. i kr. pomorskom arsenalu, uredovati će posebna komisija br. 11 dne 4. maja u arsenalu.

Zabrana izvoza živeža iz Pule.

c. kr. kot. Poglavarstvo u Puli objavom od 14. aprila t. g. prihobio:

Obzirom na preteške prilike opskrbe hranom grada Pule, i da se osigure po trebice postojede zalihe živeža, ovo c. kr. katarsko Poglavarstvo zabranjuje u interesu ovdje nastanjenog pučanstva svaku izvažanje hrane iz Pule bilo poštom, željeznicom ili inače, bez prethodne dozvole katarskog Poglavarstva.

U slučajevima vrijednih obzira može se obratiti na c. kr. katarsko Poglavarstvo da podijeli iznimnu dozvolu.

Svaki prekršaj ove zabrane bit će strogo kažnjeno.

Ova zabrana stupa u krepost sa danom njezina obnarodovanja.

Novačenje svih osoba od 18 do 50 godina.

Službeni dopisni ured u Beču javlja, da će se do skora narediti novačenje svih muških osoba od početka 18. do navršenja 50. godine. To iziskuje gigantsku borbu, koju vodi naša država na tako dugotrajnoj fronti dosad još nevidjenoj proti brojno jačem neprijatelju, koji ne stoji ljudskih žrtava u gornjim vlastima ispunjavaju novim silama.

Takovo prosirenje obveznosti pučkog ustanka imaju i druge države, dapaće ne koje već od 17. do 50. godine. U tom pogledu je naša država bila na zadnjem mjestu, jer nije do kraja izrabila pričuvu ljudskih sili.

Kad će biti to novačenje, objavit će se pravodobno.

Prof. Matko Mandić teško bolestan.

"Novine" donose: Ovdje je teško obolio prof. Matko Mandić. Ima leukeiju kao i pok. dr. Eckert. Stvari se čas osekuje katastrofa. Primio je svetlostajnu umjeru. Liječnici su ga pokušali spasiti ali bez uspjeha. Gubitak će prof. Mandića za čitavi hrvatski narod, napose istarski, biti velik. Dok je još bio pri svjeti, izrekao je ove riječi, kojo su mu bile i posljedice: "Zalim što sada umirem, a da ne uviđejem sudbinu mog milog naroda u Istri".

Nunca je žaholje već dulje znana teška bolest našeg neutrudirog glavnog suradnika, ali na želju samog boleatunika nismo to htjeli javljati. Bože daj te nas očuva od teškog udarca, koji bi zadesio sar nas narod u Istri gubitkom svog dobrog zaštitnika!

Osamdeseti rođendan.

Nas uti ženjak, g. Matko Grković, umirovleni kr. gmin. savjetnik u naslovom kr. zem. školskog nadzornika, rodom je drevnog Vrbnika na otoku Krku i pred platnik našega lista od njegovih prih početka, navršio je dne 21. o. m. srđe osamdeseti rođendan. Zasluznom hrvatskom nastavniku, koji je uručio zborom i tvorom radio za boljšak hrvatskog naroda u opć. istarskih Hrvata napose, nase mojardženje čestitke!

Pula za Družbu.

G. dr. Ivan Zuccon, narodni zastupnik skupio je pod gesmom: "Za Družbu mještua počladnih zaborava (i na uspomenu učitelja Šurica, koji je pao na sjevernom bojištu)" do sada K 800, koje je Družbino Ratnaleštvo u Opatiji već primilo.

Dativali su slijedeću gospodu:

G. Vitez Mardesić na prije posebice K 200. Po K 30: gg. Knz. v. Mardesić, Dr. Zuccon. Po K 20: gg. Gotič Šrećko, Krapotić, Brabalić Fran, Brabalić Filip, Dekleva Ljudevit, Dr. M. Luginja. Po K 10: gg. Stihović, Kaftanac, Bažletić, Dr. Perlot, Mezulić, Virant, Perucić, Marušić, Rujetić, Dr. Giotti, Dr. Bakardić, Dr. Stanek, pop Janko, Radikon, Čeh vel., pop Brnobić, prof. Figurić, Grgo Vratović, Žagar, Medić. Po K 5: gg. Brečević, Dr. Scaler, Blašković, Orlić Ivo, Skulin, Bekar, Čeh Ivan, Šepić, Ivica, Bušić, Ulaga, Dr. Karabaić, Čerlej, Buzolić Ante, Vošnjak, Kosmač, Baselli, Fabijanić, Knez, Buzolić Mijo. Po K 6: Durakovac. Po K 4: Želenko, Puhalj, Dominis, Gjurin Jos., Kovačić Aleks., Božija. Po K 3: Sulina, Dr. Sotnić, Po K 2: Dr. Šastan, Mladineo, Sabalja, Gabrijelić, Fabijanić, Dr. Vratović, Dr. Antončić, Blažić, Rašpolić, Orlić Andrija, Turak, Žunić, Grubušić, Perković, Weber, učiteljica, Weber Činovnik, Šajina, Smolić, Deprato, Feifer, Gjurin. Po K 1: Legisa, Volarčić, Dr. Klunić, Mahulja, Stiglić, Hasel, Puhalj, Dorčić, Šusterić, Križmarić, Kovačić, Dekleva Alojz.

Prinos od K 800 bio bi u svaku dobu našoj Družbi dobro došao, no nikada kao sada, gdje su na žalost mnoga družbina vrata privremeno usamljena. Budi stoga po sebi hvala g. Dr. Ivanu Zucconu kuo i plemenitim darovateljima, koji su se odazvali njegovom rodoljubivom pozivu. Živjeli!

Dne 14. o. m. održala se u Graču partnica protiv dra G. C. Dr. C. je od optužbe potpuno riješen.

